

KIERTOTALOUS UUDISRAKENTAMISESSA



Rahoittaja
 **Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus**



Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Koulutus on rahoitettu Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF), joka on EU:n elpymisvälineen (Next Generation EU) suurin ohjelma. Rahoituksen on myöntänyt Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

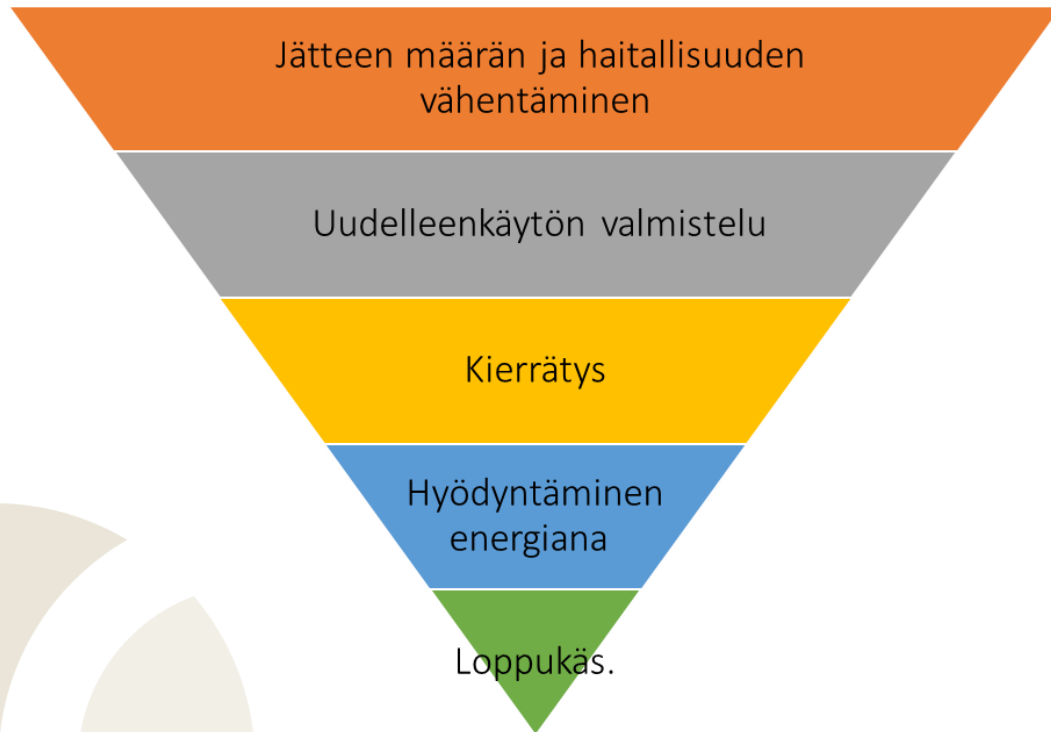
JOHDANTO

- Uudisrakentamisessa syntyy merkittävästi rakennusjätettä esimerkiksi pakkausten ja hävikkimateriaalin myötä.
- Jätteet kerätään rakennustyömailla pääsääntöisesti muutamalle lavalle ja jätteiden tarkempi lajittelu tapahtuu esimerkiksi jätteidenkäsittelylaitoksilla.
- Syntypaikkalajittelu mahdollistaisi syntyvien jätejakeiden hyödyntämisen suoraan esimerkiksi uusiotuotteissa, mikä edistäisi voimakkaasti kiertotaloutta sekä erityisesti materiaalitehokkuutta.
- Lainsäädäntö ja kierrätysvaatimukset ovat tiukentuneet entisestään ja velvoittavat yrityksiä entistä tarkempaan jätteiden lajitteluun/kierrätykseen. Lajittelun huolellinen toteutus tuottaa taloudellista hyötyä.

LAJITTELUN TILANNE UUDISRAKENNUSKOHTEISSA

- Monella rakennustyömaalla lajittelu ja sen myötä myös jätteiden materiaalihyötykäyttöä kuvaava kierrätysaste jäävät alhaisiksi.
- Usein kyseessä ovat pienemmät rakennusliikkeet ja monesti työmaan lajittelua hankaloittaa kiireellinen aikataulu.
- Lajitteleminen koetaan liikaa aikaa vieväksi toimenpiteeksi eikä asiaa helpota, jos työntekijöiden lajitteluosaaminen on lähtökohtaisesti huono, työmaan perehdytyksestä ei saa valmiuksia lajitteluun ja lajittelupistekohtaiset ohjeet ovat puutteelliset tai niitä ei ole.

JÄTTEIDEN SYNTYPAIKKALAJITTELU



Kuvan lähde: Jätteiden käsittelyn etusijajärjestys
(Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus)

Jätelain 646/2011 8 §:n mukaan

”Kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava etusijajärjestystä. Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä.”

LAJITELTAVAT JÄTTEET

Valtioneuvoston jäteasetuksen 978/2021 mukaan rakennus- ja purkujätteen haltijan on järjestettävä erilliskeräys vähintään 11 jätelajille:

- Betoni, tiili, kivennäislaatat ja keramiikka mahdollisuuksien mukaan lajiteltuina jätelajeittain
- Asfaltti
- Bitumi ja kattohuopa
- Kipsi
- Kyllästämätön puu
- Metallit
- Lasi
- Muovi
- Paperi ja kartonki
- Mineraalivillaeriste
- Maa- ja kiviaines

LISÄKSI HUOMIOITAVA VAARALLISET JÄTTEET JA HAITTA-AINEET

Jätehuoltosuunnitelma tulee sisällyttää rakennushankkeen aluesuunnitelmaan.

JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA

Suunnitelmassa huomioitavaa:

- Kerättävät jätelajit
- Jäteaseman ja kerroskohtaisten jätekeräyspisteiden sijainnit
- Jätteen nouto- ja siirtoreitit
- Keräily- ja varastointivälineet
- Jätteen noutorytmi
- Merkinnät ja opasteet
- Työmaan jätehuoltoon opastaminen eli perehdytys
- Jätteen lajitteluastetavoite
- Jättemäärien sekä lajitteluasteen seuranta ja raportointi

Lähteet:

Teemu Lemola. 2022. Uudisrakennuskohteiden jätteet ja niiden hyödyntämismahdollisuudet. Opinnäytetyö. LAB-ammattikorkeakoulu. Theseus-tietokanta.

Jenna Mäensalo. 2018. Kiertotalouden mukaiset materiaalivalinnat rakentamisessa. Opinnäytetyö. Turku AMK. Theseus-tietokanta.